

ט. ב.

מדינת ישראל
הכנסת

פרוטוקול מס' 33/ב'

מישיבת הוועדה לחינוך ותרבות שהתקיימה ביום
ג', כ' באייר תשי"ג - 5.5.1953 בשעה 11.10.

משוואות:

- ט. פרסיץ - חיר"ר
 מ. אונא
 מ. אורט
 ח. בוגר
 ק. כהנא
 א. כלפון
 ט. כפריח
 ד. נצר
 ר. צברי
 ש. רוזנברג
 ח. רזיאל-נאור
 א. רימלט

חברים:

- א. דרימט
 א. ברמן
 י. סמילנסקי

מזמנים:

- ב. צ. דינור - טר החינוך והתרבות.
 א. ריגר - המנהל הכללי של משרד החינוך והתרבות.
 א. ארנון - סגן המנהל הכללי של משרד החינוך והתרבות.
 ב. גח - מנהל לשכת טר החינוך והתרבות.
 ר. סטנר - היועץ המשפטי של משרד החינוך והתרבות.

סדר-היום:

- א. כרכת יושבת-ראש הוועדה לחכוי הוועדה ולשר החינוך והתרבות על הנצלו מן התאונה.
 ב. הגחומי הוועדה לחכו הכנסת ברמן על מרח אסתר.
 ג. מכתבים שנתקבלו אצל יושבת-ראש הוועדה בעת הפגרה.
 ד. קביעת סידרי עבודה הוועדה.
 ה. שאלות ותשובות.

הוועדה לחינוך ותרבות
5.5.1953

ברכת יושבת-ראש הוועדה לחברי
הוועדה ולשר החינוך והתרבות.
הנחומי הוועדה לחבר הכנסת
ברמן על מות אשתו.
מכתבית שנחבלו אצל יושבת-
ראש הוועדה בזמן הפגרה.

פוחחו את הישיבה.

היו"ר ט. פרסיץ:

ברצוני להרכיב לטובכם לעבודה ולאחל לכולנו

עבודה פורייה.

ברצוני לברך את שר החינוך והתרבות להנצלו

מן התאוונה. הוא ודאי זוכר את הכתוב, כי שליחי מצווה אינם ניזוקים;
הם רק נחבטים.

תודה רבה.

ב. צ. דינור:

אחמרל נודע לי, כי אשתו של חבר הכנסת
ברמן נפטרה. אני חושבת שאהיה למה לכולכם

היו"ר ט. פרסיץ:

אם אביק לר הנחומית בשם הוועדה.

ב. מכתבית שנחבלו אצל יושבת-ראש הוועדה ביום השגרה:

הנחתי לכם חומר שקיבלתי בימי החופש. תחילה
העניין הישן נושן: בית-חינוך עוררים.
מנהל בית-חינוך עוררים.

היו"ר ט. פרסיץ:

קיבלתי מכתב ממר פדרבוט -

(קוראת את המכתב).

אולם אני אף פעם לא נחתי הוראות אלא
מסרתי על החלטות הוועדה. כן קיבלתי מכתב ממר בר-אור (ברוייער) בו הוא
מדייק לי, כי משרד הסעד לקח על עצמו להתקין במקום העברתם של העוררים
חדר עבודה, אף לדאוג לכך שאנשים יקבלו את תעסוקתם. היתה לי פגישה
עם הגברת מאירוביץ והיא אמרה, כי מיד אחרי הפסח יסתדרו הדברים האלה.
מבחינה זו יש להניח, כי כל המקרים הקשים הרצאו כבר מן המוסד. נשאלו
מספר שאלות לרובי הנרגעות למוסד גרפו כגון: השכיחה שעמדה לפרוץ במוסד,
שני המורים המבוגרים והקשיים שהם גורמים למוסד עקב אי-סידורם בעבודה.
על כן ימסור לנו אינפורמציה מר ארנון.

א. ארנון:

אנר עדיין עומדים באותו מקום שעמדנו.
הוועד הפרעל אמנת היה מוכן להכנס בעבי
הקורה בהנאי שהחלטתו בענין זה והיה מבריק ומחייבת את משרד החינוך
והתרבות. מאחר שמשרד החינוך והתרבות חשט לפסדה בענין זה לא הסכים
שההכרעה תהיה בידי הוועד הפרעל. על-כן הסתלק הוועד הפרעל מענין זה.

מרכז הסדרות המרזיה לא נטרג מעמדתו

הקודמת ודודט להכניס לעבודה את שני המרזים העוררים, המורה אומדת, כי
לא חנשא כל עוד לא חסדרו בעבודה. קיבלנו עתה שני מכתבים: האחד ממרכז
הסדרות המרזים לאחר שלא הסכמנו לכידורו והאחר נחבל למני יומיים מירשב-
ראש הסדרות המרזים בירושלים שאת לא נמלא את דרישת מרכז המרזים, יראה
המרכז עצמו חופשי לפעול בכידורן מטריים היינו - הפסקה עבודתם של
המרזים העוררים במוסד. ייתכן דאם יהיה לחץ נוסף - הם יבריוזו על
שכיחה. מכל מקום דבר איננו ברור, אבל נראה שכך יהיה. הגענו למכרי
סחום. בינוניים חסדים מרזיה וחסרות שעות. הרטמנו שעות למרזים שעבדו
במשורות חלקיות. השמנו להכניס מרזיכה כדי להקל קצת על המצוקה. אבל לאחר
שנא איסור מטעם מרכז המרזים גם לגבי המרזיכה - אף היא לא נכנסה לעבודה
עתה חסרות שתי מטרות.

5.5.1953

מכתבים שנחבלו אצל יושבת-ראש
הוועדה בעת הפגזה.

היו"ר ט. פרסיץ:

אנו קיבלנו מספר מכתבים הנוגעים לתקציב
ואביא אותם בשעה שנדון בתקציב.

קיבלנו מכתב מן המורים הוותיקים של

המטט הדתי בזרם העובדים.

(קוראת את המכתב).

המכתב הוא אנרגטי ולא חתום. הוא הועבר
אלי מהמזכירות שקיבלה אותו משר החינוך והתרבות. הייתי מבקשת את מסר
החינוך והתרבות לטלוח אדם מסויים לפרוודור ירושלים לראות את הדברים.
זהו הדבר היחידי שאפשר כרגע לעשות.

נתקבלו ההערות של הגברת ספירא לתזכיר

של מר אנוך אשר אמסור אותו לכם.

התחנה לחקר החקלאות בתרבות כתבה לנו
מכתב בו היא מבקשת לתת לה אפשרות להופיע בפני הוועדה בקשר לחוק המועצה
למוסדות ההסכלה הגבוהה והמדע ולהצדיק את דרישתם לקבוע להם מקום מסויים
במועצה. אני חושבת, כי אנו נזמין אותם לוועדת המסנה המטפלת בכך.

קיבלתי מכתב מחבר השלטון המקומי המבקש

להתחשב בבקשתו לקבוע לו מקום במועצה העליונה לארכיונים - נעמוד על
כך כשנדון בחוק.

הסתדרות הסטודנטים של האוניברסיטה העברית

בירושלים מבקשת להביא לידיעת חברי הוועדה את החלטותיה.

(קוראת את המכתב).

קיבלנו מכתב מביית-הספר הגבוה למשפט
וכלכלה בחל-אביב בו הוא חוזר על בקשתו להגיד בו עוד כסטאדיה זו ולקבוע
לו מקום במועצה. עניתי, כי עם חידוש עבודת הוועדה אביא את הדבר
לחשימה לב חברי הוועדה. אולם אילו היו סודות ומציאותם את מרצם
כפניות למשרד החינוך והתרבות - היה זה אולי מביא יותר חרעלה.

(קוראת את המכתב החסובה).

לנו יש סמכויות לדון על חוק שהועבר

אלינו ממעת הכנסת. חוק כזה דורש עיבוד מסויים. אולם הסעיפים שנקבעו
בחוק - איננו יכולים לסנות את הוכנתם. לא מסרו לוועדה את הסמכות
לכהן במקום משרד החינוך והתרבות - אשר כל עוד לא קמה המועצה הזו,
ביצוע הדברים האלה הוא בידי משרד החינוך והתרבות - ובוודאי שלא
מסרו לידיה לכהן במקום המועצה אשר מהמקידה לעשות זאת. היו לנו כמה
חששות בקשר לכך. על-כן בירחתי את סמכויות הוועדה גם בוועדת הכנסת
ועניתי בהתאם לסמכות הוועדה, לא רק בהתאם לסמכותי אני אלא בהתאם
לחובתי.

די גצר:

כל חוק הנכנס לאחת מוועדות הכנסת, רשאית

אחת ועדה להכניס בו את השינויים הנראים

לה. הכנסת בקריאה שניה ושלישית יכולה לקבל תיקונים אלה בחוק או לא.

כלומר, חקיקה של הוועדה הוא הכנסת השינויים על-ידי הסתיגויות, אם

דעתי אינה מתקבלת בוועדה הנני יכולה להסאר במיקורם והכנסת חחליט את אשר

יש לעשות בדעת המיעוט שלי, אף אני אגיב על כך, ייחבן שארוותר על הסתיגותם

אבל כבר עתה שהוועדה תגיב באורה כזו ולומר שאין לנו מה לעשות בעניין

כית-הספר הגבוה למשפט וכלכלה - הרי אני כחברת הוועדה מבקשת שענינו

של בית-ספר זה יבוא לדיון בוועדת המסנה.

5.5.1953

מכתבים שנחקבלו אצל יושבת-ראש
הוועדה בעת הפגרה.

א. רימלט:

ברצוני לשאול: הן הוועדה הכניסה
סינויים שונים בחוק, מדוע בענין זה

הסמכה היא בה מוגבלת וקבועה,
סינויים?

ב. צ. דינור:

הכינוח את מכתבה של יושבת-ראש הוועדה
לא באורה כזו שאין זה מקנינה של הוועדה,
אלא זר שאלה של הערכת רמת בית-הספר. על כך היא השיבה שיכולות היו
להמצא דרכים אחרות שיבטיחו את הערכה לבית-הספר. כיושבת-ראש הוועדה
היא הטבה וכצדק שאין הוועדה יכולה לקחת על עצמה, היא אינה מוטמנת לכך,
לומר שבית-הספר הגבוה למשפט וכלכלה הוא בית-ספר גבוה.

היו אצלי משלחות שונות והסברתי להן שאני
דורש רפורמה מסויימת כמורסד. לכשיבוצעו רפורמות אלה - אנו נכיר
במורסד זה כמורסד גבוה. כל האנשים שדיברתי אתם ממעת מורסד זה אמרו לי
שאני צודק. אנו קובעים עתה מורסד אשר יקבע את הנורמות. אבל להכניס
מורסד לצוין להיות נקבע, שהוא יקבע את הנורמות - הרי אנו עושים
פלסטר את החוק מלכתחילה. אמנם הננסה מבחינה פורמאלית יכולה להכריז
גם על בית-ספר למל למשל בעל אקדמיה. אין לנו עדיין בית-דין עליון
שיקבע מהם החוקים הנכונים.

א. רזיאל-נאור:

איני רוצה עתה להכנס בבריכות. אולם אני
סבורה שלאחר שוועדת המסנה חגמור את
עבודתה וחביא את החוק למליאת הוועדה ומישהו יעמוד על הסגירות ויאמר שיש
לחת למורסד זה פרס ראשון ושר החינוך וההוראה יאזר שאין טעם להסתגרות זו,
אף ישכנע את הכנסת בכך - זהו ענין אחר. אולם לפי טעם אין אפשרות
לסלול זאת מהם לא בטלב זה של הדירונים ולא בכל טלב אחד.

ס. רוזנברג:

הוועדה יכולה לא רק לדחוף הצעה לסינוי,
אלא גם לקבוע שאין היא רוצה כלל לדרון
בענין מסויים. אף יכולה לקבוע מה נמצא בסמכותה ומה איננו בסמכותה.
אולם לפי טעם כל הבריכות הזה הוא מיותר. לכשיבוא כל החוק למליאת הוועדה
אפשר יהיה להכניס הסתיגויות ואז נקבע את גורל החוק, ואין צורך להתרוכח
עתה על המכתב.

היו"ר ט. פריסץ:

אנו דנים עתה במכתב שכתבתי להנהלת
בית-הספר הגבוה למשפט וכלכלה. אני
לקעתי נראים הדברים באורה זו. אילו
הדבר הוא בהתאם להחלטת הוועדה היו צודקים חברי
הוועדה שמענו נגד מכתבי. אבל לא כך עשיתי. שאלה זו כבר נתקדרה
כאשר היטיבות הקודמות וכיררתי את הדברים גם בנושא אורח הכנסת בקשר לסמכויות
אלה. הוסבר לי כי להכיר במורסד להשכלה איזה שהוא לפתוח מורסד לתח
איטור שזהו מורסד רישמי או מוכר - דברים אלה נתונים בידי משרד החינוך
וההוראה. כלומר עם כל היוותנו נבחרו ציבור איננו יכולים לראות את
עצמנו כרי-סמכה בדבריהם שנמטרו למשרד החינוך וההוראה. אנו יכולים רק
להכיע את דעתנו. לכן לא עברתי על איזה סמכות שהיא. אילו הייתה הנהלת
בית-הספר פונה למשרד החינוך וההוראה ועומדת על צדקת דרישתה הייתה מצליחה
הרבה יותר מאשר כאשר היא פונה אלינו בענין אשר לפי הכרתי הכרורה, לפי
האינפורמציה של אנשי משפט, נמסרה סמכות זו לשר החינוך וההוראה. מכל
מקום אני כותבי, כי "הדבר אינו נראה לי". הרי תינתן לחברי הוועדה
לומר אחרת, אם כי אני מקרה שהם לא יגידו זאת.

5.5.1953

מכתבים שנחשבו אצל יושבי-ראש

הוועדה בעת הפגרה.

קביעת סידרי עבודה הוועדה.

היו"ר ט. פרסיץ:

את העלון האינפורמאטיבי של מוסד סולה

אעביר לכם.

בסדר-יומה של הוועדה ישנן סאלות וקביעת

סידרי עבודה הוועדה. ישנה הצעה, כי אנו נשנה את הסדר.

ה ח ל ט ה:

להקדים את הסעיף הקטור בסידרי עבודת הוועדה

ואחד-כך לטארל סאלות.

ג. קביעת סידרי עבודת הוועדה:

היו"ר ט. פרסיץ:

תחילה יהיה עלינו לדרון בתקאיב החינוך

והתרבות. אני מניחה שמסוד החינוך

והתרבות יבוא לדירון בכנסת בקבוצת המטורים של הטיירותים בעוד שבועיים.

חייבתם ארתי לפנות ליושב-ראש ועדת הכספים על-מנת לקבוע ועדה מסותפת

לנה ולוועדת הכספים. פניתי אליו במכתב וכעל-פה ולא נעניתי. צלצלתי

אליו בחופט והוא ענה לי, כי טרם אחרנו דבר מסות שחברי ועדת הכספים

לא רצו לקיים ישיבות בחופט. ארלת הם חילקו את עבודת הוועדה לטהי

ועדת מטנה שיטפלו בענינים הטרונים. הוא יציע לאחת מוועדות המטנה להוציא

מספר אנשים שיכולו לקיים עמנו ישיבות מסותפות. אבל הוא ביקש לא לסכוח

כי ההחלטה האחרונה היא בידי ועדת הכספים. אמרתי לו, כי אחרת איננו

חושבים. אך ברצוננו להסביר את הדברים. לכן אני מציעה שככל יום ד'

נקדים לישיבות ועדת המטנה לענין החקאיב כדי שנוכל לבוא בהצעות מגובשות

בפני ועדת הכספים.

עלינו לסיים את חוק המועצה למוסדות ההטלה

הגבוהה והמדע. הוא נמצא בסמאדיה כזו סאלמלא היינו צריכים לסמוע את

התחנה לחקר החקלאות היינו יכולים לגמור אותה בישיבה אחת בוועדת המטנה

ולהביאו כשבוע הבא בפני מליאת הוועדה ונת לאיטור מליאת הכנסת. כרצוני

לעשות זאת עוד שבוע על-מנת שנוכל להביאו עוד לפני התקאיב. מכל מקום

זהו אחד החוקים הראטרונים שירבא בפני מליאת הוועדה. לחוק זה נרכל

להקדיש כל יום ב' או כבוקר או בשעות הצהריות. לכנסתגמור חוק זה נקיים

את ישיבות ועדת המטנה לענין התקאיב ביום ב' וכיום ד' - את הישיבות

המסותפות לנו ולוועדת הכספים.

כן עלינו לדרון בחוק הארכיורנים. אף חוק

החינוך הממלכתי ירבא בקרוב לכנסת וידרוש דיונים רבים. נוסף לכך ישנם

דברית טוטפים שהתחינונו למפל בהם ולבקר במקומות טונים. יהיה עלינו

למפל גם בטאלה הילדים העכריינים. מונחה ועדה ממטלחית לענין זה על-ידי

טר המספטים אשר מסתפת בה המומחה היחידה לחינוך היא הגברת ברט. טר

החינוך והתרבות אמר לי, כי עוד ידר נטויה בהבאת חוקים טונים אשר יש

בדעתו להעבירם עוד במרטב זה כמו: האקדמיה ללטרון העכרית, חוק יחוטם,

חוקת חינוך כללית חדטה.

כ. צ. דינור:

חוק החינוך הממלכתי יונח בקרוב על טולחן

הכנסת וידרוש טיפורל מזודי. רבעיקר מאחר

טאנו צריכים גם להעביר את הריטום בעוד מועד. חוקת החינוך הכללית אף היא

חובא לדירון בכנסת. כי עת הנהגת החינוך הממלכתי הברחל חוקת החינוך של

כנסת ישראל. אף המטלה חושבת, כי יש להביא חוקה זו במהרה. עדיין

אינני יודע את יהיה זה חוק אחד או טורה של חוקים. כן יש בדעתי להביא

לכנסת את חוק האקדמיה ללטרון העכרית, חוק להנחלת הלטרון ועוד. לכן אני

מציע שתקעו זמנים מיוחדים לחקיקה ומיוחדים לתקאיב.

5.5.1953

קביעת סידרי עבודת הרועה.
שאלות ותשובות.

ט. רוזנברג:

אף אני הייתי מציע כי אנו נקיים כל שבוע שתי ישיבות של ועדות המסנה ביום ב' ו-ד', כי יכולים ולהוסיף עובדים חדשים שיהיה עלינו לדון בהם.

א. רזיאל-נאור:

אני מוכנה לשבת, אבל יש לזכור כי ישנן עוד ועדות שאף הן קובעות ישיבות.

ד. נצר:

נדמה לי כי אנו מדברים על דבריה מוקדמים, מטרת שחוק החינוך הממלכתי טרם הובא לכנסת. לכשיכרא ברוראי נמצא את הזמן לדון בו. אנו רק יכולים להבטיח לטר כי הרועה מצידה תעשה הכל כדי לזרז את הבאתו של החוק, במידה שהדבר תלוי בחברי הרועה.

ועדת המסנה לעניני החקציב צריכה עתה לקיים ישיבות רבות. על-כן הייתי מציעה, אולי להטיל מטפר סעיפים מהחקציב על אנשים נרטיים. כן יש לסיים את חוק המועצה למוסדות ההשכלה הגבוהה והמדע ואם עד אז לא יובא חוק החינוך הממלכתי - נובל לעכור על חוק הארכיונים.

א. רימלם:

בטנה שעברה בכתנה לנו האפשרות לייצע לטר החינוך והחברות בקטר לחלוקת סכומים גלובאליים, האם גם הטנה נובל לעשות זאת?

הי"ר ט. פרסיץ:

כנן מבינה אני שחברי הרועה מוכנים לוותר על ישיבת מליאת הרועה ביום ד' בבוקר על-מנת לאפשר לוועדת המסנה המטוחמת לעבוד.

ה. ח. ל. ח. ה.:

לקיים בכל יום ב' בין השעות 14.00 - 16.00 את ישיבות ועדת המסנה לחוק המועצה למוסדות ההשכלה הגבוהה. לכשהרועה תגמור חוק זה, תקיים ועדת המסנה לעניני החקציב את ישיבותיה ביום ב'.

לקיים בכל יום ג' (כרגיל) את ישיבות מליאת הרועה.

לקיים בכל יום ד' בבוקר את ישיבות ועדת המסנה לעניני החקציב. לכשיגמר חוק המועצה למוסדות ההשכלה הגבוהה תחקימנה ישיבות ועדת המסנה לעניני החקציב ביום ב' וביום ד' תחקימנה ישיבות ועדת המסנה המטוחמת לרועה לחינוך וחברות ולרועדת הכספים.

ד. שאלות ותשובות:

א. רזיאל-נאור:

בקטר לחוקת המכניזן - ביקשתי סדרון בענין זה ביחס לסעיף 10 המפורסם הקובע סטריים עליו לעמוד שנית בכחינות בכל המקצועות. בכחינות המסנה הוא עלול להכשל במקצוע אחר ואזי עליו טוב לעמוד בכחינות בכל המקצועות. ההייתי רוצה לדעת מה נעשה בענין זה.

א. רזיאל-נאור:

אשר לתקנון הבחינות לאכסטרניים - ישנם אנשים שונים יודעים מה יהיה גורלם בקשר לכך. מצד אחד מודיעים שלא יתנו להם לגשת לבחינות ומן הצד האחר - הם השקיעו מרץ רב, זמן וכסף בהתכוננות לבחינות, הם היו רוצים לדעת אם יתנו להם לגשת לבחינות או לא.

אשר ל"אחד במאי" כבתי-הספר הכלליים - **ישנו ציבור החונג זה.** אולם הוא לא נקבע כחג לארצי או כאחד מחגי המדינה. על-כן לא ברור הנוהג בקשר לכך בבתי-הספר. ישנם כאלה שאינם שולחים את ילדיהם לבתי-הספר ויש מורים שאינם באים ללמד ביום זה. לעומת זאת ישנם הורים השולחים את ילדיהם לבתי-הספר ביום זה וישנם מורים הבאים ללמד. מאחר שמספר התלמידים בכיתה הוא קטן אין המורה רוצה להתחיל בנושא חדש. אולם אחר מורה שבא לבית-הספר ללמד את הילדים שלמען הוריהם אין זה חג, כיצד הוא יכול להפוך שעתים אלה לשיחה על נושא זה - האחד במאי לכתוב סמארת ולטלוח את הילדים הביתה לאחר שעתים. יודעים לי מקרים רבים כאלה ואם מטוד החינוך והתרבות יכדוק - יראה כי במקומות רבים נהגו כך. הייתי רוצה לדעת מהי ההוראה הלכה למעשה שקיימת בניידון זה, ומה לעשות כדי שנוהג זה לא יהפך לחזקה רישטרס?

ר. צברי:

ראיתי בעתון הרדעה כי תלמידי הסמינרים מתכוננים להחרים את הבחינות והם רוצים להחרים את דרישותיהם בקשר לרמת הבחינות. הייתי רוצה לקבל פרטים בענין זה.

אשר לחינוך המקצועי - דובר רבות על כך ועל המחסור במכשירים. כאן בירושלים קיים מוסד של הגברת קלן אשר יש בו בית-מלאכה גדול. בית-ספר זה נסגר והמכשירים נמצאים במחסן. החנהל מסא-רמתן בקשר לכך עם עיריית ירושלים. עם מטוד החינוך והתרבות ועם הממונה על החמרים. הייתי רוצה לדעת מהו המאב בענין זה. גברת קלן רוצה לעבוד בחנאים מסויימים, היה צריך לבוא בדבריהם בקשר לכך, כי אין מנצלים את המכשירים.

שאלתי הבאה אינני יודעת אם היא נוגעת לנו באופן יסיר מבחינה חינוכית אבל אולי נוכל לעשות משהו בקשר לכך: קיימים בירושלים מועדונים שאינם נמצאים ליד בתי-הספר ואינם שייכים ללשכת הנוער. אלה הם מועדונים השייכים למטוד הסעד. אולם עבודתם של המועדונים האלה היא חינוכית טהורה. הם נמצאים לידים שלם היו יכולים להתמזג במסגרת בית-הספר. אם כי חלק מן הילדים נמצאים בבית-ספר. אולם יש שם ילדים כאלה שכבר עברו עבירות ויש עליהם פיקוח של סירות המבחן. למדריכים יש הבנה רבה בטוח זה ויוצרים אוירה סקדימת אשר עוצרת את הילדים, כי לכולם ישנה נטייה לעבריינות עקב הנאים טוציאליים מסויימים. קיבלתי הרדעה ממרכז המועדונים שרוצים לסגור אותם. מטודם כך הנני מעלה שאלה זו עתה כדי שאולי הרועה לחינוך ותרבות או שר החינוך והתרבות יוכלו לעשות משהו בקשר לכך. יש לזכור כי מועדונים אלה עושים פעולה מונעת חטובה מאד בטוח זה. אולי נוכל להמיל את השמעתנו בענין זה כדי שהעירייה תלא וסגור את המועדונים. יש לזכור כי למדריכים אין כל חמרי לימוד והם מוציאים זאת מהספם הם. על-כן יש לחת לעובדים אלה לפחות חמיכה מוסרית.

א. רימלט:

אשר לתכנית הלימודים לסנת חטי"ד - שמעתי שהמטוד סבין תכנית לימודים חדשה, האם חברי הרועה יוכלו לראותה עוד במוסב זה של הכנסת?

מה חושב מטוד החינוך והתרבות בקשר לגני-

הילדים לבני 5 שנים?

א. רימלט:

קראתי בעתון שטר החינוך והתרבות מינה רעה לאותו סוג נוער הנקרא - נוער עובד. אלה הם נערים ונערות שעזבו את בית-הספר ואינם עובדים ומתורבים פרובלמה חברתית ופוליטית. בהתאם לכחוב בעתון מורכבת הרועדה מנציגי איכור שהם בעיקר נציגי מפלגת פועלי ארץ-ישראל ומפלגת הפועלים המאוחדת. אם כי אין איכור במדינה שהדבר לא יגע בו כציבור ואין איכור במדינה שאין בחובו חומר סאנו קוראים לו - נערים עובדים. אם נכון הכחוב בעתון מדוע מצא לנכון שר החינוך והתרבות להרכיב את הרועדה בצורה זו?

מ. ארנא: אף בעיני חמדה קצת הרכבה ועדה זו.

אשר לריטום במערכת חצור - פניתי למטרה החינוך והתרבות כי שם נהגלו דבריה שאינם כטורה וככל זאת סרב הממונה על חוק חינוך חובה לערוך ריטום חדש במקום. האם אוכל לקבל תשובה על כך? מטרת שטח נאמר כי היו הלה רק מקרים בודדים ולא רצו לפסול את הריטום אלא את יובאו הוכחות. אבל כל גורם חיצוני אינו יכול להביא הוכחות כאלה למרות שידוע שהדברים אינם בסדר.

הי"ר ט. פרסיץ:

ברצוני לשאול סאלה אשר לי היא ברורה, אך אני רוצה לקבל עליה את אישור מטרה החינוך והתרבות - כוונתי לשינון בקוביבה. לשם הועברו עולית ממערכת כפר-סבא ורחובות ושם נפתחה ביחה של בית-הספר הכללי. ביום אריטום נרשמו רק 15 ילדים, אבל לאחר יום-דומים החלו עוד אנשים לשלוח את ילדיהם, כך סככיחה זו לומדים עתה 28 ילדים שהם בני גיל אחד. מטרה החינוך והתרבות מטרה מה אינו מכיר בכיחה זו ומרעיב את המורה זה חדשים. מכל מקום דברים אלה צריכים להבדק בצורה יעילה. אני מבקשת שטר החינוך והתרבות יטלח לבדוק זאת, כי החקן קובע-שיש לקיים ביחה בת 20 ילד. הרי יש לאשר כיחה זו ולהורות למר בן-ציון לוריה שלא ירעיב את המורה.

א. כלפרן:

כבר לפני חדשים עוררתי את שאלת המורים המביעים לגיל הפנסיה - גיל 65 שנה. לאור המצב הנוכחי שיטנם מוריה כלהי מוסמכים לאלפים, בכל זאת נשלחים מכתבי פיתורים למוריהם שהגיעו לגיל הפנסיה, לדעתי יש לבדוק באופן אינדיבידואלי כל מקרה ולראות אם אותו מורה יכול עדיין למלא את תפקידו. אז הטיב לי מר ארנא, כי היו מקרים שהם התחשבו במוריה והשאירו אותם בעבודתם. ארלה עתה עומדים לפני סוף שנת הלימודים ויחיה על מטרה החינוך והתרבות לכוון מקרים אלה ולא לתת אישור אוטומאטי ואם מורים אלה יכולים להמשיך ללמד - תינתן להם האפשרות לכך.

א. ארנא:

אשר לשאלתה של חברה הכנסת רזיאל-נאר בקשר ליום האחד במאי בבתי-הספר - מאחר שהיא לא הזכירה את שמות בתי-הספר יהיה קשה לבדוק זאת ייתכן והדברים מוסדרים (א. רזיאל-נאר; מרבנה אני למסור שמות אלה).

אשר למסד של הגברת קלן - זהו מוסד פרטי העומד בפיקוח המחלקה. אבל כדי להעביר את רבוטה לעיריה היא האיגה הנאים מיוחדים. על-כל-פניה אברר זאת. רבוטה נרכש על-ידי חרומות.

אשר לאותה רעה לנערים עובדים - אני יכול למסור לכם את תרכבה אר יט בה מחרגים שונים: כלפרן, ארם גלדסטין, בנטויץ, סמילנסקי, אורטסטין, ברוסטין, מ. זיר, איזנר, אנוך, מלמד, יטי אלכנהואקר וטלביהר.

א. דימלט:

ישנם כאן שני סוגי חברים חברים בחוקת המקינים כמו מקינים שאין בודקים אותם לפי החוגים. בן ישנם חברי הוועדה לחינוך ותרבות: ארם כלפון וסמילנסקי השייכים למסלוגות מסוימות. אבל אם סתמים כאן נציגי צינור, הרי אינני מוצא את נציגי האירונים הכלליים והדתיים.

א. ארנון:

אשר לרישום בחצור - ידוע לי כי דוקטור עזרון מתכוון להגיש ערעור על רישום זה, יותר מזה כרגע אינני יכול להגיד.

אשר לאותו מורה שאינו מקבל מסכורה בכיתה - הספר בקוביבה - אבדוק את הדבר.

אשר למוריה בגיל 65 שנה - מספרם מצומצם. יש לנו עתה רשימה של 8 - 7 מורים ואין לראות במספרם דבר העלול למחור. אח בעיית המורים. ביניהם יש מספר מנהלים שעברו כבר את גיל 65 וממשיכים לעבוד. הסדר עד כה היה כזה - את המפקח היה מודיע כי מורים אלה יכולים להמשיך לעבוד לאחר גיל זה, היו נטארים המורים בעבודה כמלאי מקום, אם הם היו מסכימים לכך. אין זה בעיה המקימה מורים רבים, השנה מספרם מגיע ל-7 אשר 4 - 3 מהם מנהלים וממשיכים בעבודה. מכל מקום אם ישנם מורים המסוגלים לעבוד - ניתן להם אפשרות זו בתור מלאי מקום.

ב. צ. דינור:

אשר להחרמת בחינות הבגרות באנגלית - יש בדעתי להעלות את הלימודים באנגלית, כי לא ייתכן שיכואר תלמידיה לבחי-הספר הגבוהים ואינם יכולים לקרוא ספר ואיננו מתפעלים מטכיתות תלמידים בשטח זה.

אשר לבית-הספר של הגברת קלן - הגרלה תמכה במפעלים מסוימים והאנשים שסימלו בכך רואים עצמם בקטורים למפעל. מכיר אני בית-ספר זה, כי הייתי יושב-ראש ועד המפקח שם.

אשר לבעיית המועדונים - הם שייכים לעיריית ירושלים ולמטרד הטערד. אולם זוהי בעיה כללית שאין לה כל דאגה ויש לעשות משהו בנידון זה.

אשר לאותה ועדה המטפלת בנערים העובדים ולהרכבה - לא הייתה לי כל כוונה כמינורי האנשים. כל האנשים שנחמנו הטרידו אותנו פעמים אחדות בקשר לבעיה זו. החלטתי כי יש להקים ועדה של כל אותם האנשים **סעורררה**. אולם לא יכולנו לכלול את כולם. אף חברת הכנסת צברי עוררה שאלה זו. אולם אמר לחשוב על ההצעות שנשמעו. אין זו ועדה לקביעת חכמים לימודים לנערים העובדים. זהו נסיון של הקמת ועדה של אנשים סעורררה את הבעיה מאחר שראינו כי אנו ממנים ועדות ואין הן די יעילות. חשבונו, כי אם האנשים עצמם מעונינים בכך - תהיה עבודה פוריה.

הי"ר ט. פריסץ:

נניח בשם ראשי העירייה אשר **הטרידו** את הליבור גם מעל במת הכנסת, כמו מר רוקח **טריבור** בשם עיר ראש בישראל, היו אנשים אחרים הנקראים בטאלה זו, גם בציבור אחר, ויש להם מה לומר בנידון זה.

ב. צ. דינור:

אשר לחכמים הלימודים - הרצעה חכמים לימודים לכל 8 הכיתות אשר בה יהיה יסוד ההיסטורים כולט יותר, כלומר, בה יהיו ההיסטורים הנדרשים מכל כיתה, כן תהיה חכמת השלמה לכיתות העליונות. הקימותי סחי ועדות נוספות האחת - לבדיקת חכמים הלימודים לכיתות א-ה והאחרת - ה-ח אשר בודקות את החכמים המוצעת. ועדות אלה עובדות במרץ ולכסתגסוררה, נביאה בפני המוסדות

5.5.1953

קאלוח וחטובות.

ב. צ. דינור:

הטרונים, אף כל חברי הוועדה לחינוך ותרבות יקבלו טרופס זה. בהתאם לחוק החינוך הממלכתי, על ועד החינוך העליון של המדינה יהיה לאשר תכנית זו.

אשר לענין חצור - שלחתי לטם אדם אשר נמצא במקום בטעם הריטרם, ולא הרגש כל ערעור. אחרו אדם מסר דין-וחטבון ואמר, כי לדעתו אין כל יסוד לערעור.

אשר לחוקת הבחינות בטכניון - חוקת הבחינות, זוהי האוטונומיה של כל מוסד ומוסד ואין להתערב בכך. המועצה למוסדות ההשכלה הגבוהה והמדע צריכה לאשר את חוקת המוסד הגבוה. לאחר שנאשרה חוקת המוסד, אין היא צריכה להתערב בכך. כראש בית-הספר עומד עתה פרופסור גולדסט'ין והוא אדם בעל אשכלה ממדרגה ראשונה ונלחם לרמה גבוהה של הטכניון. הוא הכניס תיקונים רבים, כמו: המחלקה העיונית. טיטת הבחינות הזו אינה מכורנת רק למקצוע זה או אחר, אלא להעלאת רמת כל הלימודים. אני מציע להסאיר טאלה זו להכרעת המועצה העליונה למוסדות ההשכלה והמדע אשר צריכה לאשר את חוקת המוסדות.

אשר לנכחנים האכסטרונים - הודענו, כי

מגיל 19 מותר להבחן בחינות אלה. (א. רזיאל-נאור: אני דרשתי שהם יוכלו להבחן מגיל 17,5 משהו שבגיל 18 הם הרלכים לצבא ואינם מספיקים להבחן). אלה הרוצים להבחן והם למטה מגיל 19 עליהם לפנות למשרד החינוך והתרבות ובקשה זו. במשרד ניתנה הוראה לטפל איטית בכל מקרה ומקרה, שאם לא כן יעזבו החלמידים את בחי-הספר החיכונים אשר בהם לומדים מקצועות רבים. החלמידים לא ירצו ללמוד את כל המקצועות ויבחנו רק במקצועות מסויימים. אולם כל אחד צריך להגיש בקשה זו ואנו נבדוק אותה.

א. רזיאל-נאור:

אשר לבעיית הבחינות בטכניון - אין זה התערבות ממש באורח הבחינות. אולם רוב הסטודנטים עובדים בתנאים קשים ואם החלמיד נכשל במקצוע אחד עליו לחזור ולהבחן ב-5 מקצועות. נניח, שיעבור באחרו מקצוע סקודם לכן נכשל, אבל הוא עלול להכשל במקצוע אחר.

אשר לאכסטרונים - ישנם חלמידים רבים

אשר ידה אינה משגת ללמוד בבית-ספר חיכוך ובקיקר לאור המצב הכלכלי. בעזרה שיכבדו על הבחינות לאכסטרונים לא יזימו חלמידים לבתי-הספר החיכונים. אנו מתריעים על ירידה המסכנת את הרמה התרבותית. אולם אם נבחר ב-3 - 2 מקצועות בהם צריכים להבחן האכסטרונים, הרי בסופו של דבר הם יוכלו לשרת את כלל המדינה מדרע לא נקל עליהם. גוסף לכך עליהם ללכת לצבא וכשחוזרים מן הצבא אין עומדים כבר בבחינות אלה, אם כי החינוך החיכוך איננו חרבה אצלנו. אבל הוא צריך להיות חובה על כל בן תרבות. על-כן אם נערים מן הפרברים יושבים ללמוד מאחר שאין באפשרותם לשלם סכומים אלה בבית-ספר חיכוך - היה מטיב שר החינוך והתרבות לעשות לו היה נותן הוראה, כי עליהם להבחן לפני כניסתם לצבא.

א. ריגר:

אם הנכחנים הם לפני גיל 19 עליהם להגיש בקשה מיוחדת. אחרי גיל 19 - קיימים סידורים רגילים. בחי-הספר החיכונים טענו, כי אם אנו נותן רשיון סימוני ללא בדיקה מיוחדת פירושו של דבר - הנמכת רמת החינוך החיכוך משהו שהחלמידים יעזבו את בחי-הספר החיכוך במקום לשלם 200 ל"י לסנה עבור סכר לימוד. על-כן בבקשה על הנבחן לציין אם היה בצבא או לא, אם הוא עולה חדש ועוד פרטים אחרים. חששו שאם אפשר יהיה לסדר את הדבר בבחינות, תהיה עזיבה המונית של בחי-הספר החיכוך. כן ציינת מדי פעם בפעם מוסדות המכינים חלמידים לבחינות הבגרות ואז במקום בחי-ספר יהיו לנו בחי-חרושת להכנה חלמידים לבחינות הבגרות. אלה היו הטענות של מנהלי בחי-הספר החיכונים ולא בנקל יכולנו להורידן מן הדרך, כי הרגשנו שיש צדק מסויים בטענותיהם. על-כן נתן שר החינוך והתרבות הוראה לבדוק כל מקרה של נבחן